

A csapatgyakorlat a hallgatók képzésének fontos módja*

Kruglov ezds. a csapathadtáp tanszék főtanára

(Fordítás)

A Szovjetunió honvédelmi minisztere, Grecskó marsall a katonai tanintézetek parancsnokainak értekezletén megszabta a katonai tanintézetek fő feladatait, melyek közül egyik legfontosabb feladat a katonai akadémiák és tisztképző iskolák kapcsolatainak erősítése a csapatokkal. Az akadémiák és főiskolák szoros kapcsolata a csapatokkal az elméleti és gyakorlati képzés egységének fontos feltétele.

A szovjet katonai tisztképzés történetében vezérfonal az elmélet és gyakorlat egysége. Az SZKP és a Szovjet Kormány ennek a kérdésnek nagy jelentőséget tulajdonít.

1959-ben a Szovjetunió Legfelső Tanácsa törvényerejű rendeletet adott az iskolai képzés gyakorlatiasításának erősítésére, az étellel való összekapcsolására. Ezzel a kérdéssel az SZKP XXIV. kongresszusán is foglalkoztak. A KB beszámolójában az alábbiak hangzottak el: „A közép- és felsőfokú képzésben alapvető követelmény a káderek felkészítésének javítása, a hallgatók felfegyverzése a tudomány és technika új vívmányaival, perspektívában jobban fel kell vértézni a fiatalságot a korszerű szervezői, társadalmi, politikai elméleti ismeretekkel és képessé kell tenni őket elméleti ismereteik gyakorlatban való felhasználására.

A fenti követelmények alapján a Lenin-renddel kitüntetett Hadtáp és Szállító Akadémia professzori — tanári állománya szüntelenül dolgozik a képzés tartalmi és módszertani színvonalának, a hallgatók elméleti, valamint gyakorlati képzésének javításán.

Igen nagy jelentőséget tulajdonítunk többek között a csapatgyakorlatnak, mint a gyakorlati képzés egyik leghatékonyabb módjának.

A hallgatók és növendékek csapatgyakorlatának alapvető célja: a szükséges gyakorlati jártasságok megszerzése a csapatoknál a meghatározott és szakképzésnek megfelelő parancsnoki, törzs, politikai, mérnöki

* A Till i Sznabzszenyije 1973. évi 9. számából.

valamint más beosztásokban. A csapatgyakorlat a képzés elválaszthatatlan tartozéka egyben a tanintézeteknek a csapatokkal való kapcsolatát is erősíti.

Egyik oldalról a csapatgyakorlat szilárdítja a hallgatók elméleti ismereteit, a másik oldalról feltárja a helyszínen a sokoldalú csapattevékenység tartalmát ugyanakkor biztosítja az elméleti ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásának valamennyi feltételét. Vizsgáljuk meg kissé részletesebben akadémiánk egyik fakultású hallgatóinak csapatgyakorlatát. A hallgatók a második évfolyam végén teljesítenek csapatgyakorlatot, amikor a csapathadtáp elméleti és gyakorlati kérdéseinek akadémiai tanulmányozásán túl jutottak. A hallgatók a képzés során a II. év végéig elsajátítják mindazokat az elméleti ismereteket, amelyek a csapatnál tervezett beosztásuk ellátásához szükségesek.

A több éves tapasztalatok alapján augusztus és szeptember hónapokban a leghasznosabb a csapatgyakorlatok végrehajtása. Ebben az időben a csapatok gyakorlatokon vesznek részt de más fontos hadtápbiztosítási feladatokat is végrehajtanak. (A csapatgazdság felkészítése a téli időszakra, javítások, élelmiszerek betárolása stb.)

A csapatgyakorlatok megkezdéséig a hallgatók elsajátítják a harc hadtápbiztosításának, a csapatgazdálkodás, az elhelyezési, egészségügyi, élelmezési, ruházati, üzemanyag és pénzügyi szolgálatok valamint az egyéb csapathadtáppal összefüggő elméleti ismereteket.

A képzés alatt jelentős időt fordítunk a terep-, és tantermi csoportos foglalkozásokra, továbbá az évfolyam munkák elkészítésére, a gyakorlati foglalkozásokra, valamint a katonai tudományos körök munkájára.

Ilyen módon a hallgatók a csapatgyakorlatokra elméletileg megfelelően felkészülnek. A fentiekén túl a hallgatók megkapják a csapatgyakorlat programját és feladattervét, amely tartalmazza a csapatgyakorlat alatt megoldandó elméleti és gyakorlati feladatokat.

Az élelmezési szolgálat feladatterve szerint például a csapatgyakorlat alatt a hallgató köteles tanulmányozni az egység élelmezési szolgálatának munkatervét, az utalványozást, a csapatétkezde munkáját, a bemutató-ellenőrző főzések végrehajtásának rendjét és módszerét, a csapatétkezdék élelem átvételének módozatait, a kiegészítő gazdaságot, az élelmezési anyagi-technikai objektumok előkészítésének, a zöldfélések betárolásának terveit, valamint az élelmezési szolgálat beosztottainak szakkiképzési programját.

Ahol lehetőség van rá pl. az élelmezési szolgálatnál, a hallgatók együtt az élelmezési szolgálatvezetővel és a főszakáccsal részt vesznek egy-két minőségi ellenőrzésen, az ellenőrző-bemutató főzések végrehajtási tervének elkészítésében a csapatgyakorlatok ideje alatt 5—6 alkalommal az egység élelmezési raktárának meglepetésszerű ellenőrzésében, ellenőrzi a csapatétkezdében az étkezés minőségét ezek eredményeiről feljegyzést készítenek az észrevételek könyvében.

Részt vesznek az ellenőrzések észrevételeinek a hadtáphelyettes részére történő jelentéstételén. Az elm. szolgálat személyi állománya részére szakkiképzést vezetnek.

A feladatterv tartalmát évenként pontosítjuk és kiegészítjük új elméleti kérdésekkel, korszerű követelményekkel, valamint az előző évi csapatgyakorlatok tapasztalataival. A csapatgyakorlatok programjában és a feladattervben meghatározottakon túl az adott egység sajátosságainak figyelembevételével, egyéni feladatokat kapnak a hallgatók. A feladatok tervezett tartalmát tantárgybizottsági értekezleten a tanárok megbeszélik. Az így kidolgozott egyéni feladatokat a tanszékvezető hagyja jóvá. Az egyéni feladatok alapvető elméleti kérdéseket, az adott egység, magasabbegység sajátosságainak figyelembevételével a hadtáp harckészültség aktuális kérdéseit, továbbá a hadtápbiztosítás helyi, valamint a hadtáp személyi állomány kiképzési és a csapatgazdálkodás vezetésének problémáit tartalmazza.

A hallgatók lehetőséget kapnak a témák önálló kiválasztására. A választás növeli felelősségüket és alkalmat ad a kedvelt feladat pontos végrehajtására. A tapasztalat igazolta, hogy ez a módszer növeli a hallgatók önállóságát, kezdeményezését az elméleti kérdések feldolgozásában és segíti őket a választott elméleti témában való elmélyülésben.

Néhány hallgató részére — figyelembe véve egyéni képességüket és adottságaikat —, a témát a tanár határozza meg.

Meg kell jegyezni, hogy ez a körültekintő előkészítő munka kétszeresen hozzájárul a hallgatók elméleti felkészültségének megszilárdításához és a várható beosztásuknak megfelelő, gyakorlati jártasságok megszerzéséhez. A hallgatók meghatározott egyéni feladataikon túl, a csapatgyakorlat idejére párt-politikai munkából is kapnak egy ajánlott témát amelyből a csapatgyakorlat befejezésekor referátumot készítenek.

A csapatgyakorlatra való útbaindításuk előtt a hallgatók módszertani foglalkozásokon vesznek részt. Ezekben a foglalkozásokon a csapatgyakorlatot vezető tanár megismerteti a hallgatókkal a feladattervben, az egyéni feladatban és a gyakorlati feladatban meghatározottak végrehajtásának rendjét, ismerteti a legújabb parancsokat, rendeleteket, amelyek a meghatározott egyéni feladatok kidolgozását befolyásolják.

A csapatgyakorlatokon a hallgatók aktívan részt vesznek a harckészültségi okmányok kidolgozásában, a szakkiképzés megszervezésében, a foglalkozások anyagának feldolgozásában. Személyesen vezetnek foglalkozásokat a hadtáp tisztek és a hadtáp többi beosztottai részére. Például: 1971-ben a hallgatók 473 órában vezettek foglalkozásokat a csapatoknál. A hadtáptisztek továbbképzésének anyagából 320 órát dolgoztak ki és a foglalkozásokat le is vezették. A hallgatók csapatgyakorlatukat az egységelnél rendszerint konkrét beosztásban hajtják végre, a szervezetszerű beosztott tiszt irányítása mellett. Nem ritka az az eset sem, amikor a hallgató a csapatgyakorlat alatt önálló beosztást lát el. 1971-ben például több hadtáp hallgató önállóan dolgozott és a gyakorlók még hadtápfőnöki beosztásokban is sikeresen ténykedtek. A gyakorlat során nagy tapasztalatokat szereztek szervezési kérdésekben, a harc hadtápbiztosításában, valamint a csapatgazdálkodás szervezésében és vezetésében. Véleményünk szerint a csapatgyakorlatokon azokat a hallgatókat célszerű parancsnok hadtáphelyettesi beosztásban dolgoztatni, akik az akadémiára vezénylésük előtt szolgálatiág-vezetői feladatokat már elláttak.

Csapatgyakorlatokon a hallgatók gyakorlatot és tapasztalatokat sze-

reznek a párt-politikai munka szervezésében, irányításában és aktívan vesznek részt a pártmegbízások, politikai feladatok végrehajtásában.

Az 1971-es kiképzési évben a fakultás hallgatói 206 előadást, 242 politikai foglalkozást és 236 sajtótájékoztatót tartottak és aktívan szerepeltek a komszomol gyűléseken. A csapatgyakorlat eredményes végrehajtása érdekében nagy figyelmet fordítunk annak vezetésére. A csapatgyakorlatokat mindig a tanszék vezeti.

A csapatgyakorlat vezetőjeként azokat a tanárokat jelöljük ki, akik a hallgatók részére a gyakorlati képzéseket vezetik.

Ezek a tanárok mindenkinél jobban ismerik a hallgatók elméleti felkészültségét. A több éves tapasztalat igazolja, hogy ez a gyakorlat igen pozitív eredménnyel járt. A csapatgyakorlat vezető tanárok részletes módszertani kidolgozással rendelkeznek, amelyek részletesen tartalmazzák feladataikat és kötelességeiket.

A csapatgyakorlatokat vezető tanároknak biztosítani kell, hogy a hallgatók maximálisan részt vegyenek harcászati és törzsvezetési gyakorlatokon.

A csapatgyakorlatok ideje alatt a vezető tanárok állandó kapcsolatban vannak a tanszékkel és a tanszékvezetőnek folyamatosan jelentik a pozitív és negatív tapasztalatokat. A tapasztalatok általánosítása céljából a csapatgyakorlatokat vezető tanárok az egységek parancsnokaival együttműködve konferenciákat, értekezleteket szerveznek, amelyeken részt vesznek a gyakorló hallgatók és az elmúlt években kibocsátott tisztek.

A gyakorlatok befejeztével az egyes parancsnokok megvizsgálják a hallgatók beszámoló vázlatait a végzett munkáról és szolgálati jellemzést készítenek a csapatgyakorlatot teljesített hallgatókról.

Szeretném kihangsúlyozni, hogy a hallgatók csapatgyakorlatokon való részvétele már több év óta nemcsak a hallgatók számára eredményes, hanem a csapatoknak is igen hasznos.

A csapatgyakorlat befejezése után, 10 napon belül minden hallgató köteles átadni a csapatgyakorlatot vezető tanárnak a végrehajtott feladattervet és kidolgozott egyéni feladatát.

A csapatgyakorlatokon végzett munkáról beszámoltatjuk a hallgatókat és osztályozzuk tevékenységüket. A beszámoltatást a tanszékvezető, a gyakorlatot vezető tanár és a gyakorlaton részt vett más tanárok együttesen végzik.

A csapatgyakorlatok eredményei alapján a fakultáson konferenciát tartunk amelyen — tapasztalatszerzés céljából — a fiatalabb évfolyamok hallgatói is részt vesznek.

Az összegezett eredményekről szóló előadás meghallgatása után a hallgatók is tartanak korreferátumokat a hadtáp alegységek legaktuálisabb harcészültségi és csapatgazdálkodási kérdéseiről.

A csapatgyakorlat összegezett eredményeit a fakultás tanácsa megtárgyalja és tanszék értekezleten is napirendre tűzik. A csapatok jó tapasztalatait, a hallgatók jelentését figyelmesen tanulmányozzák és felhasználják az oktatásban valamint a tudományos kutató munkában.

A jól megszervezett és levezetett csapatgyakorlatok eredményesen segítik a hadtáptisztek magas színvonalú elméleti felkészítését és képessé teszik a hallgatókat az akadémia befejezése után a gyakorlati munkára.